

Pressiteade

Luxembourg, 9. detsember 2020

COVID-19 kriis võib suurendada majanduslikku lõhet ELi riikide vahel

Euroopa Kontrollikoja hinnangul on ELi ja selle liikmesriikide poolt COVID-19 majandusliku mõju vastu võitlemiseks varakult võetud meetmed aidanud päästa töökohti ja ettevõtteid. Audiitorid näevad siiski ka ohtu, et pandeemia ebaühtlane mõju liikmesriikidele ja nende erinev suutlikkus oma majandust toetada võib suurendada nende vahelist majanduslikku lõhet. Samuti leiavad nad, et praegu kavandatav ELi rahaline toetus kriisile on võimalus edendada ELi prioriteete ja kaaluda pikaajalisi täiustusi, et tugevdada liikmesriikide vahelist majanduslikku koordineerimist. Samal ajal juhivad audiitorid tähelepanu nende meetmete rakendamise ja koordineerimisega seotud riskidele ja probleemidele.

Vastusena COVID-19 pandeemia põhjustatud majandusšokile võtsid liikmesriigid oma majanduse toetamiseks mitmesuguseid eelarvemeetmeid. Juuli seisuga oli 1250 meetme väärtus ligikaudu 3,5 triljonit eurot ehk 27% EL 27 sisemajanduse koguproduktist (SKP). Töökohtade säilitamise kavad ja likviidsustoetus moodustasid enamiku meetmetest, mis on siiani suurel määral koondamisi leevendanud. Need riigisisised eelarvemeetmed suurendavad siiski märkimisväärselt riikide eelarvepuudujääki ja valitsemissektori võlataset. Pealegi kajastas nende suurus ja sisu pigem liikmesriikide suhtelist jõukust kui seda, kui rängalt kriis neid mõjutas. Audiitorid hoiatavad ka majanduslike erinevuste ja liikmesriikide võrdsete võimaluste moonutamise ohu eest.

„Liikmesriikide kriisile reageerimise meetmed päätsid töökohti ja ettevõtteid, kuid töid vältimatult kaasa eelarvepuudujäägi suurenemise. Me näeme ohtu, et see piirab lähiaastatel majanduslikku lähenemist,“ ütles ülevaate eest vastutav kontrollikoja liige Ildikó Gáll-Pelcz. „ELi juhtimisele on väljakutseks see, kas jätkata praeguste eelarve-eeskirjade kasutamist või koostada uued nii, et see ei takistaks liikmesriikide pandeemiajärgset taastumist ega võla jätkusuutlikkust.“

EL reageeris paindliku majanduskoordineerimise kiire kasutuselevõtuga. See võimaldas liikmesriikidel leevendada tekkivat majanduskriisi stimuleerivate eelarvemeetmete, ajutise riigiabi ja eelarve ülemäärade peatamisega (vabastusklausel). EL võttis kasutusele ka olemasolevad vahendid ning lõi ettevõtjatele, valitsustele ja töötajatele uued turvavõrgud. 2020. aasta augusti lõpuks ei olnud aga suuri väljamakseid tehtud.

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja ülevaate põhisõnumid. Ülevaade on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Lisaks leppis Euroopa Ülemkogu 2020. aasta juulis kokku 750 miljardi euro suuruses taasterahastus „NextGenerationEU“, et pakkuda toetust jätkusuutliku ja vastupidava majanduse taastamisele. Koos järgmise seitsmeaastase eelarvega on ELi rahaline toetus seega 1,8 triljonit eurot. Audiitorid hoiatavad siiski, et kõnealuste meetmete puhul ei ole tagatud, et need edendavad jätkusuutlikku majanduskasvu ja suurendavad liikmesriikide lähenemist. Toetuse tõhusus sõltub olulisel määral sellest, kui hästi see on suunatud kriisi tegeliku mõju käsitlemisele ning suurendab liikmesriikide suutlikkust toetada oma majandust ja rakendada piisavalt uusi meetmeid.

Taustteave

Prognooside kohaselt väheneb ELi 27 liikmesriigi SKP 2020. aastal 7,4% ning ei pruugi 2021. aastal kriisieelsele tasemele taastuda. Sellega kaasneb maksejõuetuse ja töökohtade kaotamise märkimisväärse suurenemise oht. On tõenäoline, et peaaegu ükski 27 liikmesriigist ei jää 2020. aastal ELi eelarvepuudujäägi piirmäära (3% SKPst) piiresse.

Täna avaldas kontrollikoda ülevaate nr 6/2020: „Riskid, probleemid ja võimalused, mis on seotud ELi majanduspoliitilise reageerimisega COVID-19 kriisile“, mis on inglise keeles kättesaadav kontrollikoja veebisaidil eca.europa.eu; ülevaate versioonid ELi teistes keeltes avaldatakse hiljem. 2021. aasta jaanuaris avaldab ta ülevaate ELi rahvatervisealastest meetmetest COVID-19 puhangule reageerimisel. Kontrollikoda otsustas mõlema ülevaate koostamist alustada 2020. aasta kevadel, kohe pärast pandeemia puhkemist.

Pressikontakt: Damijan Fišer – e-post: damijan.fiser@eca.europa.eu, mobiil: (+352) 621552224